

I vet aquí que aquesta història devia començar una tarda d'estiu de l'any 218 aC, a la ciutat de Tivissa, vora el gran Iber, que així és com anomenaven en aquell temps el riu de les terres de la Il·lucavònia.

I PRESAGIS

—Ha arribat ja, el meu fill?

—Aniré a informar-me'n, senyor —respongué en veu baixa la serventa. I tornà a sortir de la cambra tan discretament com havia aparegut.

L'home s'apropà de nou a la penombra del llit i contemplà l'anciana que hi agonitzava. Semblava com si ara s'hagués tornat a adormir, però la seva respiració es mantenia agitada, molt feixuga. Dues dones, sacerdotesses del temple, amatents, en tenien cura.

«S'apaga com el dia», va pensar. I reculà fins a un banc de fusta arrecreat a la paret, a tocar de la porta. S'hi assegué, abstret. Se sentia cansat. Des d'ahir que vetllava en els llavis de la vella dama les paraules dels déus, segurament les darreres que ella, la gran sacerdotessa que n'entenia el llenguatge, podia traduir per al seu poble. Hauria de convocar amb urgència els notables de la ciutat, potser demà mateix; encara que... Els comunicaria tota la veritat d'allò que la dona sagrada havia vaticinat sobre l'amenaça d'un futur que ja avançava implacable com una riuada de tardor? Potser era convenient esperar, un temps, meditar-ho, demanar consell. Els presagis no sempre arriben a complir-se.

La porta s'obrí i la mirada prudent de la jove serventa tornà a sorgir d'una esclatxa de llum.

–El príncep ja és aquí, senyor.

Una figura d'ombra entrà, decidida, però l'entrefoscor d'aquella estança l'anà alentint. L'home s'alçà del banc i l'anà a trobar. El príncep Tibaste, el seu primogènit. L'agafà pel braç i el conduí fins a un racó. S'adonà que, a sota del mantell, encara vestia l'arnès militar de cuir i metall.

–La sacerdotessa es mor –mussità–. Aquest és el motiu pel qual t'he reclamat amb tanta urgència. –La mirada del noi seguia acomodant-se a la callada claror de les llànties.– I ha demanat insistentment per tu. M'ha semblat entendre que desitja confiar-te una missió.

En Tibaste es mantenia en silenci i es girà cap a aquell llit, observà el panteix dolorós en el cos de la dona. El seu pare continuà, en un murmuri:

–Malgrat l'agonia, ha entrat dues vegades en estat de trànsit i els déus han parlat per la seva boca. Els signes no són bons. Haguessis vist quina inquietud quan repetia, durant les seves visions, que un exèrcit d'escorpins s'enfrontava a un llop d'ulls famejants, i que aquest els anava vençant i devorant fins que acabava amb tots; i a pesar d'això, la fam del llop, lluny d'apaivagar-se, creixia i creixia el seu cos, esdevenia immens i maligne.

–Els escorpins són els soldats púnics, els de Cartago –digué en Tibaste–. Jo mateix n'he vistos de dibuixats en els estendards que enarboren. Però, el llop? El nostre poble admira i estima la fortalesa i el valor del llop.

–No és un llop com els que habiten els nostres boscos, fill. No és una d'aquestes bèsties que temen el nostre braó. Per a aquest llop, l'ambició i el poder estan per damunt de tot coratge. És el llop de Roma.

–Roma?

En aquells moments la sacerdotessa es regirava, ansiosa, en el catre. De cop en sec obrí els ulls i buscà qui esperava.

–Acosteu-vos, príncep!

En Tibaste hi anà i acotà el cap.

–Tibaste, minyó. No podia anar-me'n sense acomiadar-me de vós.

–Senyora –va fer ell. I s'agenollà a l'espona del llit; prengué entre les seves mans de la dona que havia estat present en els moments més sagrats de la seva vida, des que va ser presentat al temple, quan li va ser acceptat el jurament de guerrer, en els funerals de la seva mare, consolant-lo, aconsellant-lo. Fins i tot en moments de perill, en el camp de batalla, li havia semblat sentir aquella veu que li infonia valor.

–El vostre pare us haurà d'informar dels senyals que han volgut manifestar-nos aquells que coneixen els nostres destins –continuà la dona amb veu molt feble–. I perquè vós algun dia haureu d'esdevenir també senyor de la ciutat de Tivissa i governar entre els pobles ilerconvons de les terres de l'Iber, caldrà que guardeu sempre aquestes revelacions en el vostre cor i actueu amb prudència i ànim. Ara, però, escolteu-me bé –la llüissor dels seus ulls esdevingué la flama d'una llàntia que remou una porta que s'obre–: els meus dies han arribat ja al seu termini i el nostre poble necessitarà, ara més que mai, qui em substitueixi. La dama que els divins han disposat que prengui el meu relleu ja està preparada. Es diu Abània i és una de les sacerdotesses del temple d'Artemisa, a la ciutat d'Indika. L'haureu d'anar a

buscar, Tibaste. Porteu-la i defenseu-la, perquè és una dona sagrada, una religiosa a qui els nostres déus han concedit una sensibilitat excepcional per interpretar el murmuri dels seus designis, i perquè pot arribar a córrer un greu perill: a hores d'ara, Roma ja està aguantant de ben a prop els territoris dels nostres germans indigets del nord. I quan aquests invasors arribin a adonar-se que pretenem emparar una persona a qui els nostres mites i les veus del nostre destí consideren tan important i valuosa, procuraran a totes passades entrebancar-nos o fins i tot impedir-nos-ho. Ja veieu, doncs, que és urgent que hi arribem abans que ells. Heu de prometre'm que portareu qui haurà de ser en el futur la Dama de Tivissa, i heu de jurar-me que vetllareu per ella, sempre.

Havien abandonat aquella cambra de dol i ara travessaven la gran sala de l'edifici del temple en direcció a una de les eixides des d'on es podia accedir a les muralles. Una intensa olor de perfum que cremava en els vasos rituals anà agombolant el trepig afligit dels dos homes. Van arribar a l'exterior i la tarda ja fugia, empesa per un vent molt humit, xafogós, segurament nunci d'una tempesta; van pujar les escales fins al camí de ronda i, d'aquí, fins a una de les torres de la muralla.

—Aquelles nuvolades... —féu en Tibaste, a penes arribar-hi.

—Sí. S'acosten mals temps.

I tots dos van guaitar al lluny. I van restar així, en silenci, una llarga estona, contemplant l'agitat crepuscle. El

riu, el poderós Iber, lliscava al fons del precipici, als peus de la ciutat enlairada, com una espasa que anés sorgint de la beina, lluent i corba, nua, protectora.

—Què significa això que els romans vénen a terra d'ibers? —deixà anar el jove tot d'una—. Quina estratègia deu ser aquesta? Perquè sabem del cert que els exèrcits d'Anníbal ja han aconseguit de travessar les grans Serralades del Nord i es van estenent cap a Roma com un incendi que no es detura.

—Precisament. Els llatins deuen voler atacar-lo per la rereguarda. Volen agafar l'escorpí per la cua. Vet-ho aquí!

—Però bé deuen saber també que Anníbal ha deixat prudentment un bon gruix de les seves tropes en els nostres territoris. I ben cert que hi campegen i s'hi van fent forts sense miraments.

—Això és el que em preocupa —afegí l'home—: que els poderosos utilitzin el nostre país com a camp de batalla. Si ara no respecten el nostre territori, quan acabi la guerra, aquell que en surti victoriós tampoc no estarà disposat a respectar-nos.

—I nosaltres no hauríem d'actuar d'una altra manera? Vull dir, deixar de banda aquesta política d'estar sempre a l'aguait, i plantar cara a les amenaces.

—Actuar contra ells amb les armes? No és aquest el camí. Sempre ho tindríem malament. Els pobles del nord ho han intentat i..., ja ho has vist: els mateixos ilergets, tot i la seva força, han acabat acceptant les aliances dels púnics que els han combatut. Però, així i tot, els de Cartago ens temen, i saben que nosaltres, els hospitalaris pobles ibers, també podem arribar a ser un adversari temible. I això fa

que, a causa de la situació en què es troben ara mateix, els convinguem més com a aliats que com a rivals. A més, els seus pactes contenen altres urgències, prou que ho saps; necessiten el nostre blat per alimentar les seves tropes, i els nostres soldats per engruixir les files dels seus exèrcits i provar de vèncer el perill de Roma. En definitiva: ara com ara, tan sols aquesta absurda i falsa diplomàcia amistosa que tan poc t'agrada, pot garantir-nos una certa tranquil·litat. Cal obrar amb prudència.

Es va sentir l'eco d'un tro, arrossegant-se, com si anés fent-se pas entre les nuvolades grises que provenien de les terres del sud, de la serra dels Ports, allà on els déus van a caçar. En Tibaste observà les darreres lluïssors del dia en el rostre del seu pare, la preocupació en la seva mirada animosa que anava resseguint el firmament tenebrós, deturant-s'hi, interrogant-lo, potser.

—No cal que et digui, senyor —apuntà el jove, amb veu bromosa—, que sempre he respectat la teva voluntat, però ara, en aquests moments de perill per a les nostres ciutats, aquest viatge que he d'emprendre... Un escamot de soldats comandat per algun dels nostres generals podria dur a terme perfectament aquesta comesa. O si vols, el meu germà Baikar. Ell podria ser la persona idònia per a substituir-me. I així jo...

—Sortiràs demà mateix cap a Indika —el va interrompre la veu autoritària del senyor de Tivissa. Tornava a ser el de sempre, el governant inflexible; i el jove guerrer abaixà els ulls.

L'home va tornar a escodriñar l'horitzó, que esdevenia cada cop més dens i amenaçador, i prosseguí, sense apartar-ne la mirada:

—És que potser has oblidat ja la promesa que acabes de fer? Que no saps que un jurament que es fa als peus d'un difunt és un acte irrevocable? Has d'entendre que aquesta missió és molt important, i per això la sacerdotessa te l'ha confiada. N'hauries d'estar orgullós.

Tancà els ulls i respirà profundament. Després es girà cap al noi i prosseguí en un to més amable:

—I no organitzarem cap escamot. No vull que hi vagis com a soldat. Viatjaràs per mar, en un vaixell de mercaders, en secret, i no portaràs armes. És millor així, més segur. La prudència haurà de ser la teva arma. —Va fer una llarga pausa. Amb els ulls resseguia les faccions del fill, el qual es mantenia atent i en silenci. Continuà:— Només t'acompanyaran dos homes. Un d'ells serà l'Urcetisses. Ja el coneixes: és un guerrer fidel i experimentat que ha viatjat sovint pels pobles de les terres del nord. Pel que fa a l'altre, deixa que encara m'ho rumii: voldria que fos algú que no semblés ben bé un soldat.

Vés i porta amb tu la qui serà a partir d'ara la nostra sacerdotessa. —Agafà en Tibaste pel braç.— Ella és una dona elegida pels divins i la seva persona ens ajudarà a mantenir-nos fidels a allò més noble que ens ha estat donat: la dignitat d'un antic poble. I mentre siguem capaços de conservar la nostra cultura, les nostres creences, la llibertat en els nostres cors, existirem, malgrat tot.

Quan tornis d'aquest viatge ja tindrem temps per acabar de parlar amb més calma de tot això i també d'aquelles revelacions que els déus han volgut confiar-me.

—Tenen relació amb les visions d'aquell llop, oi?

—Sí—respongué amb un breu titubeig—. Però ara hauríem d'afanyar-nos. Vull dictar unes cartes i disposar-ho tot perquè pugueu sortir a l'alba.

I van començar a baixar les escales de la torre. En aquell moment un sentinella venia pel camí de ronda amb una torxa encesa. El senyor de Tivissa encara es va deturar, va passar la mà per l'espatlla del fill i li va dir en veu baixa:

—No has de passar ànsia per nosaltres: mentre siguis fora, el teu germà ocuparà el teu lloc, al capdavant de les tropes.

En un no res s'havia fet gairebé de nit. I les roques clares de les muntanyes tivissenques, al fons, darrere la ciutat, recordaven la proa d'un vaixell quan el mar l'enlaira.